

CHEŁPLIWY (26) *ai*

e jasne.

sg m N chełpliwy (11). ◊ *A* chełpliwého (4), chełpliwy (1); -ého (1), -(e)go (3). ◊ *I* chełpliwym (1). ◊ *f N* chełpliwą (1). ◊ *pl N m pers* chełpliwi (5). *subst* chełpliw(e) (1). ◊ *D* chełpliwym (1). ◊ *L* chełpliwych (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII w.

Skłonny do chwalenia się, chwalcący się, wywyższający się, dumny, pyszny, butny; gloriosus, iactans Mącz, Cn; ambitiosus, iactabundus Calag; magnidicus, magniloquus Cn (26): Ták ci chełpliwi bywaią/ Co o sobie powiedáią *BierEz* L4v; Mucho maż vmył chełpliwy/ A1e żywot niecnotliwy *BierEz* N3v; Choćiam nie táko łkokliwa/ Ani iákó ty chełpliwą. *BierEz* P4; ij na wślytko tzo pytała/ łaskawie odpowiedział/ nietak iako czynią ludzie chełpliwi/ ktorzy gardzą vbogimi. *OpecŻyw* 51; Kto iest nizkiego fuchego wzroftu [...] pyłznym poźpolicie j chełpliwym bywa *GlabGad* M4v; Nos miáłszy zewśząd z łzyrokimi dziurkami, człowieka grubego rozumu znamio. [...] wśzakoż taki bywa łwarliwy, zawisny y teź chełpliwy. *GlabGad* N8v; Nozdrze subtilne a nie wielkie znamio: człowieka [!] dowcipnego/ [...] w łprawach wśzelkich miernego, wśzakoż chełpliwego *GlabGad* 0, 08; kiedyłz thym łłowam chełpliwym koniec wczynicie? *Leop Iob* 18/2; Lud tákí życzliwy łobie á chełpliwy/ by ie nabarżiey kto poráził/ rzeką iż oni poráżili. *BielKron* 429, 255, 337; *Iactantior gestus, Chełpliwe obyczáye. Mącz* 161c, 146d, 161c; *SienLek* 29v; *BielSpr* 66; *Calag* 143b, 397b; *KmitaPsal* A3v; *SarnStat* 980.

a. *W funkcji rzeczownika; amator iactantiae Mącz; gloriator, ostentator, venditator Cn (5):* Pyłłnego/ chełpliwego zowią nieuczonym *Leop Prov* 21/24; *Mącz* 15c, 297d; iam o chełpliwych powiedział/ ktorzy bez wśtydu/ y baczenia o łobie powiedáią *Górndworz* D7v; *KochPs* 17.

Synonimy. butliwy, butny, chłubliwy, chłubny, hardy, nadęty, pyszny.

Cf **CHEŁPICIEL, CHEŁPLIWIEC**